

בין הובלת שוק, חדשנות וראשוניות בתחרות לבין סטגנציה והליכה אחורה.

המתח בין העסקים לטכנולוגיה והדרכים להפיג את המתח היו בין הנושאים המרכזיים שעמדו במרכז ועידת BI&Big Data של אנשים ומחשבים שנערכה בחודש שעבר בתל אביב. הדוברים השונים, שבאו משני הקצוות של העימות - מנהלי עסקים בארגונים אל מול ספקים ויועצים ל-IT - הסכימו כי ה-BI המסורתי כבר איננו נושא שצריך לדון בו יותר מדי. המנהלים כבר התרגלו לרשבורדים עם מסכים יפים בצבעים שונים ויודעים שהם יכולים לקבל נתונים בחתכים שונים, דרך ממשקים שונים, ביעילות ובמהירות.

עכשיו מנסים אנשי הטכנולוגיה להסביר להם ש-Big Data זה לא עוד באזז שמהווה תירוץ לסחוט עוד תקציבים ל-IT, אלא סוג של יורס שאם לא יתמודדו איתו כעת, הם לא יוכלו למלא בעתיד את המשימה המרכזית שלהם: מקסום רווחי הארגון והמשך התרחבותו.

כאן משתמשים אנשי הטכנולוגיה במושג שיחסית מוכר לאנשי עסקים: אנליטיקה, מה שמתחיל את החיבור המנטלי בין שני העולמות. כל מנהל יודע שההצלחה של הארגון שלו תלויה ביכולת לחזות נכון תהליכים, להשקיע משאבים במקום הנכון ולהוביל. אנשי הטכנולוגיה מסבירים להם שכדי שהם יוכלו להמשיך לחזות מה צפוי בשוק בו הם פועלים, עליהם להשקיע בכלים ובתהליכים שארוזים תחת המושג "ניתוח צופה פני עתיד". בפועל, מה שמציעים להם המנמ"רים הוא סיוע והכוונה כיצד הם יכולים להוציא הרבה יותר מהמידע שכבר קיים אצלם.

אותו ים נתונים שמסתובבים בארגון בכל דקה ויכולים להרים את הארגון לגבהים שהם לא חלמו עליהם.

אייל בירן, סגן וממלא מקום ראש החטיבה הבנקאית וראש אגף הפיתוח העסקי והדיגיטל בבנק לאומי, הגדיר יפה את המשימה: למנף את הידע ולתרגם אותו לעסקים. בירן אמר את מה שאנשי הטכנולוגיה שומעים בכל יום: "אנחנו לא מבינים אתכם, אני לא מבין מה אתם רוצים ממני". מנהל עסקים מבין ברווח והפסד, כלומר - בכסף, וזה היה רמז ברור למנמ"רים שבאולם: דברו איתנו ביזנס.

רוני מיכאל מ-KPMG, שמשמשת כראש מערך ייעוץ מערכות מידע, העצימה את הדברים של בירן. היא סיפרה על סקר שנערך בקרב מאות מנהלים בעולם, שממנו עולה שלפחות 50% מהם חשים שהם יכולים לשפר את תהליך קבלת ההחלטות שלהם, אבל לא יודעים איך. מתי הם החלו להבין? כאשר בארגון גדול, שכמות המלאי במחסניו היא נושא קריטי, הראו להנהלת הארגון כיצד באמצעות כלים די פשוטים ניתן למנף ולגלות מידע רב ערך, שהשורה התחתונה שלו היא צמצום המלאי, ייעול תהליכים לוגיסטיים ובסופו של יום רווח כספי. התהליך הזה יכול להיעשות בכל ארגון, מחלקה וגוף שחיסכון הוא נשמת אפו.

הכדור נמצא כעת אצל אנשי הטכנולוגיה. הם צריכים לעשות שיעורי בית כהלכה, לחזור את אל המנהלים ולא לדבר איתם על Big Data ועל אנליטיקה, אלא על כסף: איך הארגון חוסך משאבים יקרים ומגדיל את הכנסותיו. הדרך שבה עושים זאת, הכלים והשמות המפוצצים לא מעניינים את הקוחות של המנמ"רים. הם רוצים לראות תוצאות, כלומר - כסף.

החלק החסר בדו"ח אללוף

"דוח אללוף מתייחס למימדי העוני - החברתי, הכלכלי, הרגשי, הבריאותי והלימודי • אלא שהוא לא מתייחס לפער הדיגיטלי, שמחקרים הוכיחו יותר מפעם אחת שיש הלימה בינו לבין העוני הפיזי והכלכלי

לצמצום הפער הדיגיטלי בראשותו של סגן השר במשרד ראש הממשלה, ח"כ **אופיר אקוניס**. בוועדה חברים נציגים של עמותות וארגונים מהמגזר השלישי שמטפלים בין היתר בפער הדיגיטלי ונציגי חברות רב לאומיות הפועלות בישראל ותורמות לנושא. אחד הנושאים שהועלו כהצעה לדיון ובדיקה בוועדה בהמשך דרכה הוא הענקת הנחות עד לרמה של פטור למשפחות נזקקות, שאין להן את היכולת הכלכלית לעמוד בהוצאות התקשורת. חברי הוועדה (גילוי נאות: כותב שורות אלה חבר בוועדה זו) שמעו על מיזמים שונים של בזק או משרד התקשורת, למשל, מסייעים לצמצום הפער הדיגיטלי. בין היתר דובר שם על מהירות גלישה שמאפשרת גישה מהירה יותר לאנשים בפריפריה.

אולם הבעיה היא שהמהירות הזו אינה בחינם והגדלת רוחב הפס כרוכה בעלויות נוספות שהן למעלה מיכולתן הכלכלית של אותן משפחות. ועדה ממשלתית שתפקידה להציע הצעות אופרטיביות לצמצום הפער הדיגיטלי יכולה ליזום שינוי בתקנות או עידוד ספקי תקשורת להוזיל את עלויות התקשורת לשכבות העניות בישראל.

וזו כמובן רק נקודת ההתחלה. אפשרויות כלכליות שיקלו על בני הדור הצעיר במשפחה להיות מחוברים, להצטרף לעולם הטכנולוגי החדש, יסייעו להם ללמוד טוב יותר, להתמודד בצורה מוצלחת יותר על מקומות במוסדות אקדמיים ולהצליח.

במדינות מערביות שונות הולכת ומשתרשת הגישה לפיה תקשורת אינטרנט, טלפון וחיבור לכבלים צריכים להיות כלולים בסל השירותים הבסיסי שכל אזרח באשר הוא יוכל לקבל, ללא מגבלה כלכלית או אחרת. לחלשים החברה תסייע ואת החזקים היא תעודד להמשיך ולהתפתח. כך צריכה מדינה מודרנית להתמודד עם העוני. לא להניח באמצעות כספי סעד אלא להוציא בהדרגה כמה שיותר אנשים ממעגל העוני. כאן הטכנולוגיה, על היבטיה השונים, זמינה וערוכה כדי להירתם למאמץ לאומי זה.

דו"ח העוני של הוועדה בראשות **אלי אללוף**, שמעורר סערה ציבורית בימים אלה, עוסק במגוון תחומי החיים המאפיינים את העוני בחברה הישראלית. הדו"ח בן 64 עמודים ומתייחס למימדי העוני - החברתי, הכלכלי, הרגשי, הבריאותי והלימודי (בעיקר הילדים). לכל אחד מהפרקים צירפה הוועדה מסקנות והמלצות לביצוע מידי, כדי לצמצם את מימדי העוני. אולם הדו"ח מאופיין בהיעדרות בולטת של פרק חשוב, העוסק בפער הדיגיטלי.

פער דיגיטלי הוא הגדרה מכובסת לעוני טכנולוגי. מחקרים בכל העולם הוכיחו יותר מפעם אחת שישנה הלימה מוחלטת בין העוני הפיזי הכלכלי לבין העוני הטכנולוגי. העוני הטכנולוגי מונע מהדורות הצעירים וילדיהם לצאת ממעגל העוני, ולהמשיך להיות תלויים בתקציבים ובסיוע של המדינה, שניתן במשורה. העוני הטכנולוגי, כמו העוני החברתי, מתחיל ונגמר בכסף.

זה מתחיל מדבר בסיסי ביותר, שמתקשר בעקיפין לחלק מהדו"ח של אללוף: היכולת הכלכלית של משפחות עניות לממן את הוצאות התקשורת. הסעיף הזה במכלול הוצאות של משפחות בישראל גדל בעשור האחרון במאות אחוזים. אם בעבר הוצאות התקשורת הסתכמו רק בתשלומים לשיחות טלפון, הרי שכיום הן נעות בין 500 ל-800 שקלים לחודש למשפחה (המקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה). מרבית ההוצאה היא על חיבור לאינטרנט, טלפון ושירותי כבלים, בנוסף לשיחות טלפון סלולריות וקויות. משפחות רבות, דווקא מהעשירון התחתון, מגיעות לסכומי כסף חודשיים גבוהים הרבה יותר. לכן, אין פלא שבין 44%-21% מהמשפחות המוגדרות כעניות סובלות מניתוקים ופיגור בתשלומים לחשמל, מים ותקשורת - על פי הדו"ח.

אינטרנט לכל אזרח

לפני שבוע נערכה בכנסת הישיבה הראשונה של הוועדה הלאומית